

STEINERHØYSKOLEN
Pedagogikk og undervisningskunst

Praksishåndbok for lærerutdanningen

- **Steinerpedagogisk lærerutdanning med bachelorgrad**
- **Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 med steinerpedagogikk**

Steinerhøyskolen
Professor Dahls gate 30
N-0260 Oslo

www.steinerhoyskolen.no
Org.nr. 971 513 470

adm@steinerhoyskolen.no
Telefon +47 22 54 05 90

Forord

Praksis er en viktig og nødvendig del av lærerutdanningen. Ved at studentene kommer sammen med elever og lærere i skolen, blir de kjent med læreryrkets arbeidsoppgaver og utfordringer. De får prøvd sine ferdigheter og konkretisert det de har lært og øvet på høyskolen.

Det er lagt vekt på at det er progresjon i de utfordringene som studentene skal møte i studietiden. Om høsten i første studieår vil studenten ha status som observatør og hjelpsom gjest, mens praksis i det tredje året vil innebære planlegging og gjennomføring av en 3 - 4 ukers hovedfagsperiode.

Retningslinjene for praksisperiodene har blitt utviklet i samarbeid mellom høyskolens lærere, praksislærere i steinerskolene og studenter. I 2012 ble studieplanen for lærerutdanning revidert slik at den skal svare til normene som gjelder i all høyere utdanning i Norge (Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk, NKR). Ettersom praksisopplæringen har tett sammenheng med undervisningsfagene i lærerutdanningen, er også praksisplanen revidert.

Praksishåndboken inneholder informasjon om praksisopplæringen i lærerutdanningen. I første del gis opplysninger som er felles for alle studieårene. Deretter følger et kapittel for hvert studieår hvor rammer, innhold, læringsutbyttebeskrivelse og praksisopplæringens tilknytning til profesjonstemaene i studieplanen beskrives.

Til sist kommer detaljert informasjon om hver praksisperiode.

Oslo 11. september 2020

Vilde Stabel og Dagny Ringheim

Praksisteamet

Steinerhøyskolen
Steinerpedagogisk lærerutdanning med bachelorgrad og
Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 med steinerpedagogikk

Innhold

PRAKSISOPPLÆRING - FELLES OPPLYSNINGER FOR ALLE STUDIEÅR	4
AKTØRENE OG DERES ANSVARSOMRÅDER	5
SKRIFTLIGE OPPGAVER	7
VEILEDNING OG VURDERING	8
RAMMER OG FORMELLE KRAV	9
PRAKSISOPPLÆRING, 1. STUDIEÅR.....	11
PRAKSIS 1. STUDIEÅR HØST.....	13
OPPSUMMERING PRAKSIS 1. STUDIEÅR HØST.....	15
PRAKSIS 1. STUDIEÅR VÅR.....	16
VURDERING AV PRAKSIS 1. STUDIEÅR VÅR	18
ALTERNATIV PRAKSIS – 1. STUDIEÅR VÅR	20
PRAKSISOPPLÆRING, 2. STUDIEÅR.....	22
PRAKSIS 2. STUDIEÅR HØST.....	25
VURDERING AV PRAKSIS 2. STUDIEÅR - HØST	28
PRAKSIS 2. STUDIEÅR VÅR.....	30
VURDERING AV PRAKSIS 2. STUDIEÅR VÅR	33
PRAKSISOPPLÆRING 3. STUDIEÅR.....	37
PRAKSIS 3. STUDIEÅR HØST.....	39
Praksisopplæringen ved Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 med steinerpedagogikk:.....	39
Praksisopplæringen ved Steinerhøyskolens lærerutdanning med bachelorgrad:.....	40
PRAKSIS 3. STUDIEÅR HØST, bachelorstudenter	42
PRAKSIS 3. STUDIEÅR VÅR.....	43
VURDERING AV PRAKSIS 3. STUDIEÅR VÅR	46

PRAKSISOPPLÆRING - FELLES OPPLYSNINGER FOR ALLE STUDIEÅR

Det overordnede målet for praksisopplæringen er at studentene skal kunne planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning samt bli i stand til å se elevens potensiale og utfordringer. Gjennom studier av fag, pedagogisk-didaktiske temaer og elevkunnskap, samt kunstneriske og praktiske øvelser ved høyskolen, oppøves faglig kompetanse og en intuitiv evne til å gripe skolehverdagen med alle dens uforutsette hendelser. Praksisopplæring og undervisningsfag skal gjensidig understøtte hverandre, og faget pedagogikk og elevkunnskap er det overordnede profesjonsfaget som tillegges et særlig ansvar for at teori og praksis er nært tilknyttet hverandre.

Lærerens positive oppmerksomhet på den enkelte elev og hans læring og utvikling er et sentralt element i steinerpedagogikken. I samarbeid med foreldre, kollegaer og eksterne instanser kreves evne til å kommunisere inntrykk og vurderinger så vel muntlig som skriftlig. Øvelser i å iakttå og beskrive elever og elevgrupper inngår i lærerutdanningen, med vekt på ulike observasjonskategorier slik som:

- 1) bevegelse, motorikk, lek og samhandling
- 2) faglig arbeid av ulik art, skriftlig/muntlig språk, musikalsk/malerisk uttrykk, arbeidsvaner og -måter
- 3) sosiale relasjoner og stemningsmessige forhold mellom elever og mellom elever og lærer
- 4) en klasses sosiale og faglige egenart

I løpet av de tre (første) årene i lærerutdanningen skal studentene ha minimum 90 dager med praksis. Praksisen vil hovedsakelig være ved steinerskoler i Norge. I høstsemesteret 2. studieår får studentene anledning til å gjennomføre praksis ved steinerskoler i utlandet. Praksisopplæringen, det vil si forberedelse, gjennomføring og etterarbeid, er obligatorisk og en forutsetning for å kunne bestå emnene i pedagogikk og elevkunnskap som praksisperiodene er tilknyttet.

Fravær i praksisopplæringen må ikke overstige 10 % innenfor et studieår. Ved en eventuell overskridelse av denne fraværsgrensen må studenten gjennomføre en fagprøve eller søke om gjentak.

Vurdering og evaluering i praksisopplæringen knyttes til veiledning. Vurderingen er med på å utvikle studentens kompetanse og gir dessuten informasjon om måloppnåelse ved praksisperiodens slutt. Studenten vurderes i lys av læringsutbytteformuleringene for det enkelte studieåret og arbeidskravene som er gitt i hver praksisperiode.

Praksisopplæringen vurderes som Godkjent / Ikke godkjent i etterkant av hver praksisperiode.

Utdanningen i sin helhet er ikke godkjent før all praksisopplæring er vurdert til Godkjent.

Omfang og rammer for praksisopplæringen

	Første studieår	Andre studieår	Tredje studieår
Antall dager	25 + 3	30	30
Trinn	1.-10.	2.-10.	2.-10.
Hovedtema	Skolens profil og rammevilkår Skolen som arena for læring Kunstfaglige arbeidsmetoder i alle fag	Læring - interaksjon Elevenes møte med skole og fag og med hverandre Elevmangfold	Helhet - oversikt Lærerens rolle og oppgaver som tilrettelegger for læring i samarbeid med foresatte og andre instanser. Skolen som tradisjonsbærer og fornyer, organisasjon og lærerkompetanse
Annen praksis	3 dager besøkspraksis i barnehage/1. klasse		

AKTØRENE OG DERES ANSVARSOMRÅDER

De sentrale aktørene i praksisopplæringen er studenten, praksislærer, studentens mentor ved høyskolen, høyskolens praksisleder og praksisadministrasjon samt daglig leder ved praksisskolen.

Studenten

- tar ansvar for egen læring og bygger lærerkompetanse i konstruktivt samarbeid med andre aktører.
- gjennomfører ulike typer læreroppgaver under veiledning og innfrir høyskolens arbeidskrav.
- deltar i økter med for- og etterarbeid knyttet til praksisperiodene og deler erfaringer med studenter og team.

Praksislærer

Praksislærer er kyndig på profesjonsutøving; dvs. skolens kultur og struktur, klassen inkl. elevene og deres bakgrunn, faglige og sosiale kompetanse. Hens oppgaver er:

- å kommunisere med høyskolen og studenten ved forberedelse og underveis i praksisperioden og sørge for informasjon til praksisskolens øvrige involverte medarbeidere.
- å delta i møter knyttet til praksis på initiativ fra høyskolen.
- å ta ansvar for at studentene får praksis som skissert i praksishåndbok, med detaljerte opplysninger om praksisperiodens innhold og krav.
- å sørge for å tilby studentene samtalemuligheter og relevant veiledning etter beste evne.
- å koordinere vurderingen av studenten, og ved behov drøfte vurderingen med studentens mentor.
- å levere skriftlig evaluering av studentens praksisperiode.
- å delta i møte på høyskolen ved tvilstilfelle om studenten kan bestå praksis .

Daglig leder ved praksisskolen

har det overordnede ansvaret for at praksisopplæringen ved skolen holder god kvalitet og fungerer i tråd med regelverk og avtaler. Dette inkluderer blant annet:

- å legge til rette for at praksislærerne har, eller kan skaffe seg, nødvendig kompetanse
- å bidra til at studentene får innsikt i skoleledelse, skolen som organisasjon, skolens samarbeidspartnere, satsingsområder og pedagogiske valg, prosjekter, skole-hjem-samarbeid, tilrettelegging for tilpasset opplæring, spesialpedagogisk undervisning, samarbeid med oppfølgingstjeneste o.l.
- å delta, hvis mulig, i aktuelle samarbeidsfora mellom lærerutdanning og skole

Daglig leder kan delegerer oppgaver til en oppnevnt praksiskoordinator.

Andre lærere ved praksisskolen kan på forespørsel med fordel ta imot studenter i egen elevgruppe og ha orienteringssamtaler for studentene innenfor felt hvor de har spesiell kompetanse.

Høyskolens praksisleder

- tar, i samarbeid med studieadministrasjonen, ansvar for avtaler og kommunikasjon med praksisskolens daglige leder og praksislærerne.
- har et spesielt ansvar for at studentene skal erfare sammenheng mellom fagopplæring og praksisopplæring.
- leder praksisarbeidet på Steinerhøyskolen.
- samarbeider med praksislærere om veiledning av studentene.
- legger til rette for at fagundervisning er yrkes- og praksisrelevant.

Studentens mentor

- deltar i deler av praksisopplæringen og relevante samarbeidsfora for praksis.
- gir veiledning knyttet til praksis på initiativ fra studenten.
- besøker studenten i praksis i 2. og 3. studieår.
- gir endelig vurdering av praksisperioden som Godkjent/Ikke godkjent.
- deltar i høyskolens praksisutvalg i tilfeller der det hersker tvil om hvorvidt studenten kan bestå praksis.

Praksisutvalg

Høyskolens praksisutvalg, bestående av høyskolens praksisleder, studentens mentor og praksislæreren, kan gi vurderingen *ikke godkjent* for en praksisperiode. Det legges vekt på momenter som oppnåelse av læringsutbytte, gjennomføring av gitte oppgaver, pedagogisk, profesjonell og sosial atferd og fremmøte. For at en praksisperiode skal godkjennes, må fraværet i praksis ikke overstige 10 % i løpet av et studieår.

SKRIFTLIGE OPPGAVER

Studentene bes gjøre fem forskjellige typer skriftlige oppgaver:

1. Refleksjonsnotat
2. Planleggingsdokumenter
3. Praksislogg
4. Praksisbeskrivelse
5. Egenevalueringer

Det legges vekt på godt språk og skriftlig orden, i tillegg til at innholdet skal svare til oppgaveformuleringen. Før hver praksisperiode vil det bli klarlagt hvilke oppgaver som skal utføres og besvares. Praksisleder eller en annen fagansatt ved Steinerhøyskolen har ansvar for å forberede praksis, klarlegge og tydeliggjøre praksisoppgavene for studenter og involverte mentorer.

Studentenes oppgaver legges ut på læringsplattformen Canvas, under emnet Pedagogikk og elevkunnskap.

Fagoppgaver vurderes av aktuelle faglærere. Mentor vurderer øvrige praksisoppgaver og vurderer praksisperiodene som Godkjent/Ikke godkjent

Praksisbesvarelsene skal skrives i henhold til retningslinjer om oppgaveskriving gitt i Studiehåndboken.

1. Refleksjonsnotat

Før praksisperiodene skriver studenten et refleksjonsnotat som leveres praksislærer første dag i praksis. Sammen med de generelle vurderingskriteriene og praksislærers observasjoner, skal notatet være et grunnlag for veiledning av studenten.

Notatet skal omhandle egne forventninger til utbytte av praksisperioden, forventninger til praksislærer(e) og praksisskole. Refleksjon over egne utviklingsmål for lærerrollen utgjør også en del av dette.

2. Planleggingsdokumenter

Studenten skal lage planleggingsdokument til egen undervisning når dette utgjør en del av studentens praksisoppgaver, gjerne i samarbeid med medstudenter, og etter veiledning fra praksislærer eller mentor ved høyskolen.

3. Praksislogg

Studenten fører en praksislogg, som i stor grad danner utgangspunkt for veiledning.

4. Praksisbeskrivelse

Praksisbeskrivelsen skal omhandle gitt tematikk for den gjeldende praksisperioden. Retningslinjer for denne vil bli gitt i tilknytning til hver praksisperiode.

5. Egenevaluering

Studenten forfatter en evaluering av egne læringsmål, prestasjoner og fremtidige ambisjoner. Evalueringene skal gi studenten retning i sitt individuelle utviklingsarbeid som pedagog. Her skal også utfordrende momenter kunne få en plass. Egenevalueringene former sammen en rød tråd gjennom studiet og den profesjonelle utviklingen, og utgjør en viktig skriftlig kilde for samtaler mellom student og mentor på høyskolen.

VEILEDNING OG VURDERING

Veiledning i praksisopplæringen

Studentene skal ha veiledning knyttet til målene for hver enkelt praksisperiode før og etter undervisning, tilpasset slik at hver enkelt student får mulighet for god progresjon i egen utvikling. Hver student skal ha minimum to og inntil fire timer veiledning i uken - i tillegg til en løpende dialog underveis i praksisbesøket, gruppesamtaler eller en-til-en samtale med hver student med utgangspunkt i studentens logg og forberedte spørsmål.

Vurdering i praksisopplæringen

Formålet med vurdering er å befordre læring og utvikling hos den enkelte student, samt gi studenten og hans mentor en forståelse av egen utvikling og yrkesforståelse. Ved slutten av hver praksisperiode får studenten en vurdering av faglig innsats fra praksislæreren. Ved avslutning av hvert studieår gis vurdering av studentens måloppnåelse av læringsutbytte og den totale gjennomføringen av praksis som Godkjent/Ikke godkjent.

Veiledningssamtaler og vurdering

Underveis i praksisperioden har student og praksislærer samtaler med tilbakeblikk på undervisningen, der særlig temaene til den enkelte praksisperiode tas opp. Studenten har rett til veiledning og tilbakemelding, slik at hen er orientert om hvordan hen fungerer i lys av læringsmålene for praksisperioden. Mot slutten av praksisperioden avholdes det en avsluttende vurderingssamtale med gjennomgang av studentens sluttevaluering og praksislærers vurdering av praksisgjennomføringen. I tråd med den muntlige tilbakemeldingen skriver praksislæreren en kort skriftlig vurdering av studentens praksisopphold på skjema for den aktuelle praksisperioden. Studenten har ansvar for å levere vurderingsskjema til praksisadministrasjonen så raskt som mulig etter endt praksis.

Studenter som står i fare for å få praksisperiode vurdert til *ikke godkjent*

Dersom det er tvil om studenten vil kunne gjennomføre sin praksis på en tilfredsstillende måte, skal praksislærer ta kontakt med praksisleder ved høyskolen, i god tid før praksisperioden er overstått. Praksisleder vil da i samforstand med praksislærer innkalle til et møte der studenten blir informert om situasjonen både muntlig og skriftlig. Høyskolens praksisutvalg, bestående av høyskolens praksisleder, studentens mentor og praksislæreren, kan gi vurderingen *ikke godkjent* for en praksisperiode. Det legges vekt på momenter som gjennomføring av gitte oppgaver, pedagogisk, profesjonell og sosial atferd og fremmøte samt oppnåelse av læringsmålene.

Ved ikke godkjent praksis

En student som ikke har fått godkjent en praksisperiode, kan skriftlig søke Steinerhøyskolen om gjentak. Høyskolens praksisleder og studentens mentor behandler søknaden. Det vil ikke bli gitt mulighet for mer enn to forsøk på gjentakelse av en gitt praksisperiode. Etter første gjentakelse kan høyskolen ilegge en karantenetid, normalt med et års varighet, før en eventuell 2. gjentakelse. Dersom en praksisperiode vurderes til *ikke godkjent* to ganger begrunnet med at læringsutbytte for praksisperioden ikke ble oppnådd, må studiet normalt avbrytes. (jf. §26 i Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Steinerhøyskolen, 2006-03-07 nr. 563)

Vurdering av skikkethet som profesjonsutøver

Lærerutdanningsinstitusjonen har ansvar for å vurdere om lærerstudenten er skikket for læreryrket. Dette er en løpende vurdering av studenten som omfatter både faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger. Den foregår under hele studiet og omfatter studieperioder så vel som praksisperioder. Konkrete beslutninger om skikkethet kan fattes gjennom hele studiet. Når det gjelder skikkethetsvurdering under praksisperioder, har praksislærere og andre ansatte ved praksisskolen ansvar for å melde eventuell tvil så tidlig som mulig. Studenter som viser svakheter og mangler når det gjelder å mestre læreryrket, bør så tidlig som mulig i utdanningen få vite hvordan de står i forhold til kravene om lærerskikkethet og om eventuelle tilbud om forsterket veiledning. <http://www.lovdatab.no/for/sf/kd/td-20060630-0859-0.html>

RAMMER OG FORMELLE KRAV

Undervisning - arbeidstid

Deltakelse i praksisopplæringen med forberedelse, gjennomføring og etterarbeid er obligatoriske arbeidskrav. I ordinær praksis skal en student delta i minimum 20 timer undervisning i uken. Studentene skal observere når praksislærer og eventuelle medstudenter underviser. Dessuten vil studentene bli trukket inn som medlærere når andre har undervisningsansvaret, f.eks. ved gruppedeling eller i elevveiledning. Praksislæreren setter opp en nærmere plan med fordeling av undervisning, observasjon og andre arbeidsoppgaver sammen med studentene med tid til samtale, noen fritimer, inspeksjonsoppgaver og eventuell deltagelse på møter.

For å sikre progresjon i praksisopplæringen er det naturlig at studenten går fra å undervise med påhør av medstudenter og praksislærer til å prøve seg alene i undervisningen.

Fravær i praksis

For at praksis skal godkjennes, må fraværet i praksis ikke overstige 10 % innenfor et studieår. Ved overskridelse av denne fraværgrensen kan studenten bli bedt om å kompensere for fraværet med en faglig oppgave. Er fraværet stort, må studenten selv søke skriftlig om gjentak. Når søknad foreligger, kan en konkret avtale om gjentak av praksisperioden og omfang av dette inngås. Det medfører ekstra kostnad for alt gjentak som ikke er dokumentert ved sykmelding/legeattest eller andre inngåtte avtaler.

Fravær og permisjoner i praksisperiodene

Sykefravær: Sykefravær må omgående varsles til praksislærer og høyskolen. Det leveres legeattest til høyskolens administrasjon fra fjerde sykefraværsdag.

Permisjon: Det kan søkes permisjon fra timer eller dager i praksisperioden. Praksislærer kan innvilge enkelttimer, mens søknader som gjelder en dag eller mer, må leveres praksisansvarlig på høyskolen.

Forlenget praksisperiode på grunn av fravær: Hvis fravær grunnet sykdom eller permisjon overstiger 10 % i et studieår, må studenten søke om tilleggspraksis før perioden kan avsluttes og vurderes.

Ved endringer i praksisopplegget

Studenten har studentstatus i praksisperioden. Det vil si at studenten ikke skal ha eneansvar for en klasse eller enkeltelever eller på annen måte være stedfortreder for praksisskolens ansatte. Det er skolens ansvar å skaffe vikarlærer når sykdom oppstår. Hvis studenten er positiv til å prøve seg alene som vikar, skal han/hun daglig få oppfølging og besøk av praksiskontakt. Hvis en student for en kortere periode skal fungere som vikar, må dette på forhånd godkjennes av praksisleder ved Steinerhøyskolen.

Politiattest

For å kunne delta i praksis må alle studenter ha fremlagt **gyldig politiattest**.

Denne skal leveres ved studiestart og ikke være eldre enn 3 måneder. Den er gyldig i 3 år.

Taushetsplikt

Studenten blir gjort kjent med reglene i [Forvaltningsloven](#) om [taushetsplikt](#) som gjelder i grunnskolen, og skriver under på taushetserklæring før første praksisperiode. Studenten blir også gjort kjent med at praksisskolene kan kreve taushetserklæring. I skriftlig arbeid der studenten bruker erfaringer fra praksisfeltet, blir det krevd anonymitet.

PRAKSISOPPLÆRING, 1. STUDIEÅR

Studieår	Semester	Antall dager	Semester	Antall dager
1. studieår	Høst	10	Vår	15 + 3

Presentasjon av temaet

I første studieår er hovedtema for praksisopplæringen følgende momenter, som også skal brukes som utgangspunkt for samtaler med studentene:

Rammer

- Rammevilkår for skolen som helhet, historikk og organisasjon
- Rammevilkår for den enkelte klasse

Undervisning

Lærerens arbeid og tilrettelegging for læring med vekt på følgende aspekter:

- Emneperiodenes begrunnelse i læreplanen og deres samsvar med elevenes følelsesmessige og kognitive modning
- Læringsledelse i møte med elever; ledelse av rutiner og regler for læringsarbeidet, omgangsformer og sosiale vaner
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning med vekt på kunstfaglige arbeidsmåter
- Forholdet mellom periodeundervisning (hovedfag) og fagtimer
- Læringsrettet vurdering
- Øvelse i observasjon
- Språkets rolle i læringsprosesser og lærerens muntlige formidling i undervisning

Læringsutbytte for studenten, 1. studieår

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om rammevilkår for steinerskolene
- har kunnskap om lærerens tilrettelegging for læring i henhold til steinerpedagogisk vektlegging av generelle og individuelle utviklingsfaser hos elevene
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring
- har kunnskap om observasjonsmetoder

FERDIGHETER

Studenten

- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere avgrensede undervisningselementer
- kan legge til rette for utvikling av elevenes ferdigheter
- kan planlegge, lede og variere undervisning ved hjelp av kunstfaglige arbeidsmåter
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet og legge til rette for elevenes egenvurdering
- kan observere
- lede elevers læringsarbeid i avgrensede undervisningselementer

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan diskutere undervisning og læring i et steinerpedagogisk perspektiv
- kan vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- kan nyttiggjøre seg ulike typer tilbakemelding fra veileder

Profesjonstemaer

Profesjonstemaene i studieplanen har en nær tilknytning til praksisopplæringen, og i 1. studieår står følgende temaer sentralt:

Introduksjon til læreryrket

- Steinerskolene i Norge, historikk og rammer
- Steinerskolenes læreplan
  - innhold
  - organisering av undervisning (periodeundervisning og fagtimer)
  - kunstfaglige arbeidsmåter

Antroposofisk menneskekunnskap

- Barnets utviklingsfaser i et steinerpedagogisk perspektiv
- Menneskets fire vesensledd og eksistensplan slik de kommer til uttrykk i stoff – liv – opplevelse – selvbevissthet
- Grunnleggende perspektiver på undervisning som kunst og kunst i undervisningen

Overordnede pedagogiske temaer

- Lærerrollen
- Barns oppvekst, utvikling og læring
- Pedagogisk idéhistorie, utviklings- og læringsteorier
- Den muntlige formidlingens rolle i undervisningen
- Observasjon som pedagogisk redskap

PRAKSIS 1. STUDIEÅR HØST

Rammer og mål for praksisperioden

Studenten har to uker undervisningspraksis om høsten. Studentene blir ved eventuelt behov organisert i praksisgrupper. Praksisperioden gjennomføres på ulike klassetrinn på steinerskoler i Norge.

Norskundervisning spesielt og norsk som del av alle fag er et betydningsfullt fokusområde i praksis.

Studenten skal følge klassen gjennom skoledagen og erfare hvordan praksislæreren underviser og samspiller med elevene. I observasjon og veiledning rettes oppmerksomheten mot to hovedtemaer:

- 1) Skolens historikk og profil, skolens og klassens fysiske miljø og omgivelser.
- 2) Hovedfagstimens oppbygning.
- 3) Faktorer som vektlegges med tanke på å skape gode arbeidsvaner og omgangsformer i klassen.

Pedagogiske oppgaver

Den første praksisperioden er hovedsakelig en observasjonspraksis og har som hovedhensikt å gi studentene en generell innføring i skolelivet og læreryrket.

Det er ønskelig at studenten får gi noe undervisningsbidrag etter avtale mellom praksislærer og student. Ellers skal studenten fungere som medhjelper.

Tema for observasjon og veiledningssamtaler

Tema 1

- a) Skolens historikk og profil
- b) Skolens beliggenhet, uteområde og bygninger
- c) Klasserommets utforming, farge, innredning og lysforhold

Tema 2

- a) Hovedfagstimens oppbygning og gang, innhold i hovedfagets ulike deler
- b) Dagsrytme og ukerytme i undervisningen
- c) Lærerens muntlige formidling i undervisningen

Tema 3

- a) Omgangsformer, sosiale vaner og spilleregler: F.eks. håndhilsning, håndsopprekning, korrigerings- og spisesituasjon og friminutt
- b) Arbeidsvaner og rutiner: Utdeling og innsamling av arbeidsmateriale, overgang mellom ulike aktiviteter, orden, plassering av klær/sko, fløyter, maleutstyr etc.

Muntlig og skriftlig arbeid knyttet til praksisperioden

Muntlig presentasjon:

Studenten skal gi en kort presentasjon etter praksisperioden. Presentasjonen gjøres for klassen og kontaktlærer på Steinerhøyskolen med påfølgende plenumssamtale.

Temaene fra veiledningssamtalene skal danne grunnlag for studentens muntlige presentasjon. Presentasjonen skal videre inneholde en beskrivelse av undervisningens tema og innhold. Studenten oppfordres til å reflektere over erfaringer fra praksis.

Skriftlige oppgaver:

1. Refleksjonsnotat før praksisperiode

Før praksisperioden skriver studenten et refleksjonsnotat. Dette skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap før praksis. Sammen med de generelle vurderingskriteriene og

praksislærers observasjoner skal notatet være et grunnlag for veiledning av studenten. Notatet skal inneholde:

- Egne forventninger til utbytte av praksisperioden
- Forventninger til praksislærere og praksisskole
- Refleksjon over egne utviklingsmål i forhold til lærerrollen
- Et område studenten ønsker å utvikle i lærerrollen, samt hvordan studenten ønsker å arbeide med dette

Refleksjonsnotatets omfang: min. 400 ord

2. Studenten skal føre en praksislogg. Denne er personlig og skal ikke leveres inn, men danner utgangspunkt for veiledning og for muntlig og skriftlig presentasjon i etterkant av praksisperioden. Studenten skal loggføre observasjoner knyttet til muntlig språkarbeid i praksisklassen som behandles i den skriftlige oppgaven i Norsk 1.1. Nærmere beskrivelse av oppgaven gis i norskemnet.
3. **Studenten skal levere en praksisbeskrivelse som tar for seg følgende temaer.**
  - a) Hovedfagstimens oppbygning.
  - b) Klassens arbeidsvaner, rytmer og rutiner
  - c) Klassens sosiale vaner, spilleregler og omgangsformer.

Praksisbeskrivelsens omfang: min. 1200 ord

Veiledning og vurdering

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og den generelle tilstedeværelsen i klassen. En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Det vedlagte vurderingsskjema fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter. Vurderingen skal gjenspeile veiledning og muntlige tilbakemeldinger som har blitt gitt.

Studenten skal levere skjemaet samt skriftlige oppgaver på læringsplattform Canvas. Studentens mentor vurderer praksis som Godkjent / Ikke godkjent.

OPPSUMMERING PRAKSIS 1. STUDIEÅR HØST

Studentens navn:

Praksislærer:

Skole:

Klasse:

Fravær: uke 1   uke 2

Antall veiledningstimer: uke 1   uke 2

Innhold i veiledningssamtalene:

Kommentar til studentens tilstedeværelse/deltagelse under observasjonspraksis i klassen:

Kommentar til studentens undervisningsbidrag:

_____

Dato

_____

student

_____

praksislærer

Studenten skal levere kopi av vurderingen til mentor onsdag etter praksisperioden. Utfylt og underskrevet skjema og alle skriftlige oppgaver skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt frist.

PRAKSIS 1. STUDIEÅR VÅR

Rammer

Studenten har 15 dager praksis, fortrinnsvis i en klasse fra 2. til 5. trinn. Klassen skal følges i alle hovedfagstimer og minimum 2 fagtimer per dag. Studenten skal også delta på minst et lærermøte. Studenten oppfordres til å være med på kulturelle aktiviteter som skolen arrangerer, både i og utenom skoletiden.

Mål for praksisperioden

Gjennom avgrensede undervisningsoppgaver skal studenten prøve ut i praksis det som har vært undervist og øvet på høyskolen. I denne perioden skal studenten oppøve ferdigheter i fortelling og muntlig formidling av undervisningsstoff. Det forventes at studenten deltar i klassens liv med en interessert, lyttende og støttende holdning.

Pedagogiske oppgaver

Studenten skal bidra med muntlig fortelling/formidling av lærestoff i hovedfagsundervisningen i 5 dager. Valg og tilrettelegging av stoff skal skje i samråd med praksislærer som kontaktes i god tid før perioden.

Studenten skal også lede gjenoppheving av fagstoff/fortelling de påfølgende dagene.

Studenten skal lede kunstfaglig aktivitet i hovedfag eller i fagtimer i én uke og lære seg sanger, vers, leker og øvelser som klassen arbeider med samt delta aktivt under disse aktivitetene.

På initiativ fra student eller praksislærer kan det avtales at studenten tar på seg andre oppgaver enn de som er nevnt her, men som ikke overstiger studentens evne/kapasitet.

Tema for observasjon og veiledningssamtaler

- Sentrale motiver i det aktuelle lære- eller fortellerstoffet
- Hovedfagsperiodens utforming iht. elevenes alder og utvikling, med fokus på hvordan innholdet samsvarer med elevenes emosjonelle og intellektuelle modenhet.
- Hvordan kunstneriske arbeidsmåter benyttes som del av undervisningen.

Muntlig og skriftlig arbeid knyttet til praksisperioden:

Muntlig presentasjon:

Studenten skal gi en kort presentasjon etter praksisperioden. Presentasjonen gjøres for klassen og kontaktlærer på Steinerhøyskolen med påfølgende plenumssamtale.

Presentasjonen skal inneholde en kort beskrivelse av undervisningens tema og innhold, sammendrag av det studenten selv underviste i, og hvordan innholdet ble hentet opp og bearbeidet med elevene i opphøningsfasen.

Presentasjonen skal inneholde studentens refleksjoner omkring hvordan undervisningsstoffet tilpasses elevenes behov for læring og utvikling.

Skriftlige oppgaver:

1. Refleksjonsnotat før praksisperiode

Før praksisperioden skriver studenten et refleksjonsnotat. Dette skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap før praksis. Sammen med de generelle vurderingskriteriene og praksislærers observasjoner skal notatet være et grunnlag for veiledning av studenten. Notatet skal inneholde:

- Egne forventninger til utbytte av praksisperioden

- Forventninger til praksislærere og praksisskole
- Refleksjon over egne utviklingsmål i forhold til lærerrollen
- Et område studenten ønsker å utvikle i lærerrollen, samt hvordan studenten ønsker å arbeide med dette

Refleksjonsnotatets omfang: min. 400 ord

2. **Praksislogg**

Studenten skal føre en praksislogg. Denne er personlig og skal ikke leveres inn, men danner utgangspunkt for veiledning og for muntlig og skriftlig presentasjon av praksisperioden.

3. **Praksisbeskrivelse**

Denne skal inneholde følgende elementer:

Selvevaluering

Studenten skriver en selvevaluering ved avslutning av praksisperioden. Denne bør ha en klar sammenheng med refleksjonsnotatet som ble skrevet i forkant av praksisperioden. Spørsmål som studenten kan arbeide med kan være:

- Hvilke utfordringer og positive erfaringer har jeg opplevd i praksisperioden?
- Hvordan har jeg utviklet min kompetanse og identitet som lærer?
- I hvilken grad nådde jeg målene jeg hadde satt meg?

Beskrivelse av praksisperioden

Studenten leverer en beskrivelse av praksisperioden. Her skal studenten:

- Presentere undervisningsplanen slik den forelå før undervisningsuken og reflektere rundt eventuelle endringer og tilpasninger som ble gjort underveis.
- Gi et kort sammendrag av det faglige innholdet i hovedfagsperioden.
- Beskrive hvordan undervisningsstoffet ble fremstilt og tilrettelagt for elevene av studenten og hvordan stoffet ble bearbeidet av elevene.
- Begrunne de pedagogiske valgene studenten gjorde med hensyn til elevenes læring og aldersmessige utvikling.

Praksisbeskrivelsens omfang: 1200 ord +/- 10%

Innlevering

Studentens refleksjonsnotat skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap før praksisperioden, til angitt frist. Praksisbeskrivelsen leveres likeledes på Canvas etter praksisperioden, til angitt frist.

Veiledning og vurdering

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og den generelle tilstedeværelse i klassen.

En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Da skal vedlagte vurderingsskjema fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter. Vurderingen skal gjenspeile veiledning og muntlige tilbakemeldinger som har blitt gitt.

Studenten skal levere inn vurderingsskjema på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt frist etter praksisperioden. Studentens mentor vurderer praksis som Godkjent / Ikke godkjent.

VURDERING AV PRAKSIS 1. STUDIEÅR VÅR

Studentens navn:

Praksislærer:

Skole:

Klasse:

Fravær: uke 1:   uke 2:

Antall veiledningstimer: uke 1:   uke 2:

Deltagelse på møter (foreldremøter, lærermøter etc.):

Annen innsats:

Gi en beskrivelse av studentens generelle tilstedeværelse og deltagelse i klassens aktiviteter.

Gi en kort karakteristikk av hvordan studenten gjennomførte sine undervisningsbidrag:

Muntlig fremstilling; innhold og stemning, kommunikasjon med klassen.

Hva gikk bra, hva må studenten forbedre til neste praksis?

Var studenten lydhør for veiledning?

_____

Dato

_____

student

_____

praksislærer

Studenten skal levere utfylt og undertegnet skjema på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt tidspunkt etter fullført praksisperiode.

ALTERNATIV PRAKSIS – 1. STUDIEÅR VÅR

En 3 dagers observasjonspraksis knyttet til temaet barnehagepedagogikk/1. klassepedagogikk finner sted i løpet av vårsemesteret. Studenten får hjelp til å gjøre avtaler med en steinerbarnehage eller en steinerskole for praksisbesøket. Denne praksisuken gjennomføres fortrinnsvis på vårparten i 1. studieår, men andre tidspunkter kan vurderes etter behov.

Tema: Barnehagepedagogikk / 1. klassepedagogikk og overgang til skolen

Presentasjon av tema og mål for praksisperioden

Formålet med praksisperioden er å gi studentene anledning til å erfare pedagogikken som ivaretar barna før de kommer til skolen. Studentene skal erfare hvordan aktiviteter, dagsrytme og overganger mellom ulike typer aktiviteter gjennom dagen er ulike fra undervisningsstrukturen i skolen. Studentene skal også få anledning til å erfare hvor i hvilken grad frilek, fysisk aktivitet og sanselige erfaringer utgjør opplevelser og læring for elever i førskolealder og hvordan den læringsformen henger sammen med elevenes videre læring på skolen.

Det kan knyttes flere spørsmål til utforskning og refleksjon for denne praksisperioden:

Hva kjennetegner relasjonen mellom barnehage/- 1. klasselærer og barna? Hvordan endrer det seg/hva endrer seg ved overgang til skolen?

Hva slags grunnlag ligger i barnets erfaringer i steinerbarnehagens pedagogikk/1. klassepedagogikk for senere skolegang?

Hvordan er omgivelser ute og inne utformet? Hva slags stemning danner disse? Hvordan er omgivelsene med på å stimulere barnas sanseinntrykk og læring?

Denne besøkspraksisen er en observasjonspraksis der studenten ikke har konkrete undervisningsoppgaver, men det forventes at studenten skal utvise lyttende og deltagende holdning og tilstedeværelse. Studenten kan gjerne fungere som medhjelper hvis pedagogiske og sosiale hensyn tillater dette.

Arbeidsmåte:

- Studenten kan være i barnegruppen alene eller sammen med én medstudent.
- Studenten skal være med barnegruppen hele dagen så langt pedagogiske hensyn tillater det, for å kunne danne seg et mest mulig fullstendig bilde av dagsrytmen og helheten i aktivitetenes gang gjennom dagen.
- Studenten skal delta, aktivt eller observerende, i hverdagsaktiviteter og kulturelle begivenheter som tilfaller under besøksperioden så langt det passer ut fra pedagogiske hensyn. Pedagog avgjør dette i samråd med studenten ut fra pedagogiske og sosiale hensyn.
- Det er svært ønskelig at samtaler mellom pedagogene og studentene finner sted, der temaer og spørsmål knyttet til praksis diskuteres. Studenten bør få anledning til å stille spørsmål rundt pedagogisk praksis i steinerbarnehagen og i 1. klasse, noe som forutsetter at studentene er aktive i sin observasjon under hospiteringen.
- Gjennom hospitering, samtaler/intervjuer og lesing av bakgrunnsstoff skal studenten skaffe seg erfaringer og kunnskaper som utgjør grunnlag for en skriftlig rapport.

Skriftlige oppgaver knyttet til alternativ praksis

Praksislogg

Praksislogg i denne praksisperioden skal fungere som observasjonsverktøy der studenten kan notere erfaringer, observasjoner, spørsmål som kan behandles i samtalen med barnehagelærer. Loggen danner grunnlag for samtaler under praksisen og presentasjon av praksisen i skriftlig rapport etter avsluttet praksisperiode.

Praksisrapport

Følgende temaer skal belyses i rapporten:

1. Presenter kort hvilken barnehage/steinerskole og hvilken aldersgruppe praksisen ble gjennomført i.
2. Barnehagens uteområde og uteomgivelser og rom/lokaler hvor barna oppholder seg inne. Hvordan er de utformet, og hva tilfører de barna ut fra pedagogiske og allmennmenneskelige utviklingsmessige hensyn?
3. Hvordan er dagsrytme, hvilke faser og faste rytmer strukturerer tiden? Hvordan er rytmen mellom samlinger/organiserte aktiviteter og fri lek? Beskriv og reflekter rundt dette.
4. Hvordan utføres aktiviteter sammen med de jevnaldrende/andre barn eller sammen med de voksne? Hva vektlegges der?
5. Hvordan veileder/forklarer/korrigerer de voksne eventuelle konfliktsituasjoner mellom barn?

Opgavens omfang: 1200 ord +/- 10%.

Innlevering

Praksisrapport skal leveres inn på Canvas til avtalt tid, sammen med attest om tilstedeværelse i praksisperioden fra barnehagen eller skolen.

PRAKSISOPPLÆRING, 2. STUDIEÅR

Studieår	Semester	Antall dager	Semester	Antall dager
2. studieår	Høst	15	Vår	15

Presentasjon av temaet

I andre studieår er hovedtema for praksisopplæringen følgende momenter som også skal brukes som utgangspunkt for samtaler med studentene:

Individ og fellesskap

- Klasseledelse
- Inkluderende læringsfellesskap og kulturelt mangfold
- Flerspråklighet
- Tilpasset opplæring og rammer for spesialundervisning
- Samarbeid med andre instanser som for eksempel skolehelsetjenesten, PPT, barnevern m.fl.

Undervisning

- Undervisningens innhold og metode i et steinerpedagogisk perspektiv - hva, hvordan og hvorfor
- Differensiering av arbeidsmåter i forhold til ulike læringsstiler
- Rytmer i undervisning, årsrytme, måneds- og dagsrytme
- Læringsrettet elevvurdering

Læringsutbytte for studenter i 2. studieår

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om ledelse av læringsarbeid
- har kunnskap om lovmessigheter i gruppedannelse og samspill
- har kunnskap om tilpasset opplæring og bruk av varierte arbeidsmåter og vurderingsformer
- har kunnskap om kulturelt mangfold og flerspråklighet
- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- har kunnskap om bruk av digitale læringsverktøy i undervisningen

FERDIGHETER

Studenten

- kan skape et inkluderende klassemiljø tilrettelagt for den enkelte elevs behov og forutsetninger
- kan være tydelig leder og lede læringsarbeid ved bruk av differensierte arbeidsmåter
- kan med basis i teori og forskning identifisere mobbing og drøfte hvordan dette kan håndteres
- kan bruke steinerpedagogiske metoder i undervisningen
- kan utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et flerkulturelt læringsfellesskap

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan lede læringsarbeid som inkluderer alle elever
- kan praktisere god dialog med elever, foresatte, kolleger og andre instanser
- har innsikt i elevenes læring av grunnleggende ferdigheter og forståelse av fagkunnskap
- har innsikt i profesjonsetiske prinsipper knyttet til elevers læring og utvikling

Profesjonstemaer

Profesjonstemaene i studieplanen har en nær tilknytning til praksisopplæringen, og i 2. studieår står følgende temaer sentralt:

Antroposofisk menneskekunnskap

- Tenkning, følelse og vilje som grunnkrefter i den menneskelige sjel
- Sansebaserte erfaringer som grunnlag for forståelse og begrepsdannelse

Metodiske prinsipper i steinerpedagogikk

- Tverrfaglighet
- Rytmiske forløp i dag, uke og år
- laktakelse og hukommelse
- Fenomenologisk metode
- Læringsfellesskap av jevnaldrende

Språklig og kulturelt mangfold

- Flerspråklighet i klasserommet
- Elevvariasjoner som ressurs

Klasseledelse

- Relasjon lærer - elev
- Samhandlingsmønstre i klasserommet
- Tilrettelegging og ledelse av elevenes læringsarbeid

Undervisning og tilpasset opplæring

- Elever med spesielle behov
- Kartlegging av elevforutsetninger
- Differensiering av innhold og arbeidsmåter

Individuell opplæringsplan og rammer for spesialundervisning

- Samarbeid med andre instanser, for eksempel skolehelsetjenesten, PPT, barnevern og politi

Læringsrettet elevvurdering

Vurdering og etikk

- Identifisere profesjonsetiske spørsmål
- Analysere profesjonsetiske spørsmål

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning

- Utvikle og vurdere læringsmål for undervisningsperiode

PRAKSIS 2. STUDIEÅR HØST

Rammer

Praksisperiodens varighet er 15 dager.

Om høsten i 2. studieår kan studentene velge å ta praksis i utlandet. Se eget søknadsskjema med krav og retningslinjer for praksis i utlandet. Det opprettes praksisgrupper eller individuell praksis slik det er mest hensiktsmessig.

Undervisningspraksis

Studenten skal ta kontakt med praksislærer på forhånd og gjøre en avtale om tema og rammer for sin undervisning. Studenten følger den aktuelle klassen i hovedfag og minst 2 fagtimer daglig. Studenten skal delta på minst et lærermøte og i eventuelle kveldsaktiviteter knyttet til klassen.

Mål for praksisperioden

I sentrum for denne praksisperioden står undervisningsinnhold og metode; lærerens forberedelse, formidling og tilrettelegging, elevenes deltakelse og arbeid med stoffet.

Pedagogiske oppgaver

- Studenten skal ta ansvar for innholdet i hovedfagsundervisningen i fem dager. Dette inkluderer det å øve et vers, en sang, en fløytemelodi eller en dans med elevene i rytmisk del samt lede opphenting og den etterfølgende bearbeidelsen av stoffet med elevene. Studenten skal også planlegge og utføre den muntlige fortellingen/formidlingen av fagstoffet.
- Før selve undervisningsperioden begynner, skal studenten levere en oversiktsplan for sin undervisning i de fem dagene til praksislærer.
- Når studenten ikke selv underviser skal han/hun være medhjelper og bistå elever og lærer(e) i klassens gjøremål.

Tema for observasjon og veiledningssamtaler

- Undervisningsinnhold
- Lærerens fremstilling og tilrettelegging av undervisningsstoffet: Fortelling, beskrivelser, karakterisering, konkretisering og demonstrasjon
- Elevenes arbeid med undervisningsstoffet: Muntlig, skriftlig, kunstnerisk, praktisk
- Hvordan undervisningen legges opp fra dag til dag, med fokus også på søvnens betydning
- Hvordan både klassen og den enkelte elev utfordres i undervisningen
- Hvilke former for tilbakemelding elevene får på sitt arbeid og sine bidrag i undervisningen

Muntlig og skriftlig arbeid knyttet til praksisperioden

Muntlig presentasjon av praksiserfaringer

Studenten gjør en kort presentasjon for klassen og kontaktlærer på Steinerhøyskolen med påfølgende plenumssamtale. Denne skal inneholde en beskrivelse av undervisningens tema og innhold, med vekt på studentens fremstillingsmåte og elevenes bearbeidelse. Presentasjonen skal videre inneholde refleksjoner rundt forholdet mellom plan og faktisk gjennomføring.

Studenten velger til slutt ut én situasjon fra egen undervisning som studenten opplevde som utfordrende eller særlig lærerik og presenterer denne for studentgruppen.

Skriftlige oppgaver:

1. Refleksjonsnotat før praksisperiode

Før praksisperioden skriver studenten et refleksjonsnotat. Dette skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap før praksis. Sammen med de generelle vurderingskriteriene og praksislærers observasjoner skal notatet være et grunnlag for veiledning av studenten. Notatet skal inneholde:

- Egne forventninger til utbytte av praksisperioden
- Forventninger til praksislærere og praksisskole
- Refleksjon over egne utviklingsmål i forhold til lærerrollen
- Et område studenten ønsker å utvikle i lærerrollen, samt hvordan studenten ønsker å arbeide med dette

Refleksjonsnotatets omfang: min. 400 ord

2. Praksislogg

Studenten skal føre en praksislogg. Denne er personlig og skal ikke leveres inn, men danner utgangspunkt for veiledning og for muntlig og skriftlig presentasjon av praksisperioden.

3. Oppsummerende evaluering

Den oppsummerende evalueringen er todelt, og skal inneholde følgende elementer:

Selvevaluering:

Studenten skriver en selvevaluering ved avslutning av praksisperioden. Denne bør ha en klar sammenheng med refleksjonsnotatet som ble skrevet i forkant av praksisperioden. Spørsmål som studenten kan arbeide med kan være:

- Hvilke utfordringer og positive erfaringer har jeg opplevd i praksisperioden?
- Hvordan har jeg utviklet min kompetanse og identitet som lærer?
- I hvilken grad nådde jeg målene jeg hadde satt meg?

Evaluering av praksisperioden

Studenten skriver en evaluering av praksisperioden. Her skal studenten:

- Presentere undervisningsplanen slik den forelå før undervisningsuken og reflektere rundt eventuelle endringer og tilpasninger som ble gjort underveis.
- Gi et kort sammendrag av det faglige innholdet i hovedfagsperioden.
- Beskrive hvordan undervisningsstoffet ble fremstilt og tilrettelagt for elevene av studenten og hvordan stoffet ble bearbeidet av elevene.

- Begrunne de pedagogiske valgene studenten gjorde med hensyn til elevenes læring og aldersmessige utvikling.

Den skriftlige evalueringens omfang: 1200 ord +/- 10%

Innlevering

Studentens refleksjonsnotat skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap før praksisperioden, til angitt frist. Oppsummerende evaluering leveres likeledes på Canvas etter praksisperioden, til angitt frist.

Veiledning og vurdering

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og den generelle tilstedeværelse i klassen.

En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Da skal vedlagte vurderingsskjema fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter. Vurderingen skal gjenspeile veiledning og muntlige tilbakemeldinger som har blitt gitt.

Studenten skal levere inn evalueringsskjemaet på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt frist etter praksisperioden.

Studentens mentor vurderer praksis som Godkjent / Ikke godkjent.

VURDERING AV PRAKSIS 2. STUDIEÅR - HØST

Studentens navn:

Praksislærer:

Skole:

Klasse:

Fravær: uke 1:   uke 2:   uke 3:

Deltagelse på møter (foreldremøter, lærermøter etc.):

Antall veiledningstimer:

Annen innsats:

Vurdering av studentens undervisning

Fortelling eller formidling av undervisningsstoff: Fikk studenten formidlet det essensielle? Var fortellerstilen variert? Ble elevene interessert i stoffet? Var innholdet tilpasset elevenes alder og kapasitet?

Introduksjon av arbeidsoppgaver: Ga studenten elevene en klar forståelse av dagens oppgave? Ble tavle eller andre hjelpemidler brukt på en god måte (skrift, illustrasjoner, digitale hjelpemidler)? Ga oppgavene passende utfordringer til alle elevene i klassen?

Innstudering og øvelse av sang, musikk, resitasjon eller lek:

Var oppgaven passende for klassens nivå? Fikk studenten elevene med på aktiviteten/øvelsen?

Var instruksjonen tydelig og progresjonen tilpasset elevenes kapasitet?

Vurdering av væremåte og holdning

Hvordan gikk studenten inn i klassefellesskapet? Møtte studenten elevene på en kontaktskapende og god måte? Var studenten lydhør for veiledning og eventuell korrektur?

Oppsummering og fremblikk

Hva vurderer du som studentens sterke sider? Hva mener du studenten konkret må øve på? Har du gode råd til studenten med tanke på å bli en god lærer?

Dato

---

student

---

praksislærer

Studenten skal levere kopi av vurderingen på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap etter praksisperioden, til avtalt frist.

PRAKSIS 2. STUDIEÅR VÅR

Rammer

Praksisperioden varer i 15 dager. Studenten følger den aktuelle klassen i hovedfag og fagtimer. Studentens mentor besøker studenten og observerer hans undervisning i en hovedfagstime. Studenten leverer en skriftlig plan for timen til praksislærer og høyskolelærer i forkant. Etter timen gjennomføres en veiledningssamtale der student, praksislærer og mentor deltar.

Studenten skal om mulig delta som observatør på et foreldremøte, helst i praksisklassen. Studenten skal delta på minst ett lærermøte.

Mål for praksisperioden

I denne perioden skal studenten få kjennskap til hva det innebærer å ha faglig og sosialt ansvar for en klasse i hovedfag. Som overordnet mål skal studenten øve sin sans for de rytmiske og musikalske kvaliteter som er til stede i all undervisning og i oppbygging av skoledag og uke.

Pedagogiske oppgaver

Hovedfag

- Studenten skal ta ansvar for en ukes forberedt hovedfagsundervisning. Det anbefales at studenten tar ansvar for en del av hovedfagstimen dagene før og etter denne uken.
- Til oppgaven hører også det sosiale og praktiske ansvaret knyttet til klasseledelse.
- Før undervisningsperioden begynner skal studenten levere en oversiktsplan for 5 dagers undervisning og en mer detaljert plan for første hovedfagstime til praksislærer. Oversiktsplanen skal også leveres på Canvas til angitt frist.

Fagtimer

- Studenten skal ta ansvar for minst 3 fagtimer i et fag; eksempelvis maling, engelsk, tysk, norsk, matematikk eller håndarbeid.

Tema for observasjon og veiledningssamtaler

- Tidsinndeling. Den rytmiske oppbygning av timen. Bevegelse og pust i undervisningen.
- Overganger; det å begynne, gjennomføre og avslutte en aktivitet.
- Hvordan vekke interesse og engasjement i klassen som helhet og i hver enkelt elev.
- Alvor og humor, bruk av stemninger.
- Klasseledelse; lærerens mange roller som oppmuntrer, irettesetter, trøster, organisator.

Muntlig og skriftlig arbeid knyttet til praksisperioden

Muntlig presentasjon:

Studenten skal formidle sine erfaringer fra undervisningen for medstudenter og mentor etter praksisperioden, med utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hva hadde du forberedt?
- Med hvilke forventninger gikk du til klassen?
- Hvilke erfaringer gjorde du i møte med klassen og deg selv? Hva har du lært, og hva vil du gjøre annerledes ved neste anledning?

Skriftlige oppgaver:

1. Undervisningsplaner

I forkant av praksis skal studenten levere en strukturert undervisningsplan for en ukes hovedfagsundervisning og en plan for undervisning i én fagtime.

2. Refleksjonsnotat før praksisperiode

Før praksisperioden skriver studenten et refleksjonsnotat. Dette skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt frist. Sammen med de generelle vurderingskriteriene og praksislærers observasjoner skal notatet være et grunnlag for veiledning av studenten. Notatet skal inneholde:

- Egne forventninger til utbytte av praksisperioden.
- Forventninger til praksislærere og praksisskole.
- En beskrivelse av et område studenten ønsker å utvikle i lærerrollen, samt hvordan studenten ønsker å arbeide med dette.

Refleksjonsnotatets omfang: min. 1000 ord.

3. Praksislogg

Studenten skal føre en praksislogg. Denne er personlig og skal ikke leveres inn, men danner utgangspunkt for veiledning og for muntlig og skriftlig presentasjon av praksisperioden.

4. Praksisbeskrivelse

Denne skal inneholde følgende elementer:

Selvevaluering

Studenten skriver en selvevaluering ved avslutning av praksisperioden. Denne bør ha en klar sammenheng med refleksjonsnotatet som ble skrevet i forkant av praksisperioden. Spørsmål som studenten kan arbeide med kan være:

- Hvilke utfordringer og positive erfaringer har jeg opplevd i praksisperioden?
- Hvordan har jeg utviklet min kompetanse og identitet som lærer?
- I hvilken grad nådde jeg målene jeg hadde satt meg?

Evaluering av praksisperioden

Her skal studenten:

- Gi et kort sammendrag av det faglige innholdet i hovedfagsperioden.
- Reflektere over eventuelle endringer og tilpasninger av den opprinnelige undervisningsplanen for hovedfag.
- Beskrive hvordan undervisningsstoffet i fagtimene ble fremstilt og tilrettelagt for elevene og hvordan elevene arbeidet med fagstoffet.

Praksisbeskrivelsens omfang: min. 1500 ord.

Veiledning og vurdering

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og den generelle tilstedeværelse i klassen.

En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Da skal vedlagte vurderingsskjema fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter. Vurderingen skal gjenspeile veiledning og muntlige tilbakemeldinger som har blitt gitt.

Studenten skal levere skjemaet inn på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap. Mentor vurderer praksis som Godkjent/Ikke godkjent.

VURDERING AV PRAKSIS 2. STUDIEÅR VÅR

Studentens navn:

Praksislærer:

Skole:

Klasse:

Fravær: uke 1:

uke 2:

uke 3:

Antall veiledningstimer: uke 1

uke 2

uke 3

Deltagelse på møter (foreldremøter, lærermøter etc.):

Hovedfag

Gi en karakteristikk av hvordan studenten gjennomførte de ulike delene av hovedfag

Innledning av timen

Rytmask del

Arbeidsdel (introduksjon, organisering etc)

Fortellerstoff (innhold, stemning, engasjement)

Bearbeidelse av fortellerstoffet (elevenes deltagelse)

Fagtimer

Gi en vurdering av studentens plan og gjennomføring av timene.

På bakgrunn av det overordnede mål om å iakttatte de rytmiske og musikalske kvaliteter som kan være til stede i enhver time, ber vi praksislærer om å karakterisere studentens undervisning relatert til temaene for veiledningssamtalene under følgende stikkord:

Bevegelse og pust i undervisningen

Alvor og humor – bruk av stemninger

Plan og improvisasjon

Hvordan greide studenten å engasjere og motivere klassen og den enkelte elev?

Fremblikk

Kan praksislærer og student angi hvilke områder studenten trenger å bearbeide med tanke på senere praksis og yrke?

Dato

---

student

---

praksislærer

Studenten skal levere kopi av vurderingen på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap etter praksisperioden til angitt frist.

PRAKSISOPPLÆRING 3. STUDIEÅR

Profesjonstemaer

Profesjonstemaene i studieplanen har en nær tilknytning til praksisopplæringen, og i 3. studieår står følgende temaer sentralt:

Sammenhenger og utviklingslinjer i steinerskolens læreplan

- Skoleutvikling i nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- Lærerrollen i et pluralistisk og internasjonalt samfunn
- Kvalitetssystem i skolen
- Læreplanarbeid
- Utviklings- og endringsprosesser i skolen

Danning

- Historikk og teorier
- Danningselementet i pedagogikken

Personlig og profesjonell utvikling

Pedagogisk kreativitet og intuisjon

Læringsutbytte for studenten i 3. studieår

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om del og helhet i steinerskolens læreplaner mht. innhold og arbeidsmetoder
- har kunnskap om etiske perspektiver knyttet til steinerpedagogisk teori og praksis
- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens mandat og oppgaver
- har kunnskap om skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon
- har kunnskap om lover og forskrifter
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer
- kan selvstendig og sammen med andre gjennomføre og evaluere undervisning
- kan planlegge, gjennomføre og evaluere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen
- kan med basis i teori vurdere og bidra til utvikling av skolens læringsmiljø

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har innsikt i lærerens oppgaver og utfordringer i et pluralistisk og internasjonalt samfunn
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kunnskap og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidige arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

I 3.studieår kan en av praksisukene om våren tas i barnehage, offentlig skole eller annen utdanningsinstitusjon etter avtale.

Følgende momenter er hovedtema for praksisopplæringen, og de skal brukes som utgangspunkt for samtaler med studentene:

Skole og samfunn

- Steinerpedagogisk læreplan – spesifikke kjennetegn
- Læreplaner i spenningsfeltet mellom tradisjon og nytenkning

Undervisning

- Overblikk og helhetstenkning ved planlegging, gjennomføring og vurdering av hovedfagsperiode og øvingsfag
- Organisatorisk og sosialt ansvar knyttet til klasselærerfunksjonen
- Identifisering av mobbing/trakassering
- Beredskap ved håndtering av uforutsette hendelser og uregelmessigheter
- Generelt om foreldrearbeid og spesifikt i tilknytning til studentens periodeundervisning
- Lærerrollen
- Lærerens undervisningsstil og utviklingspotensial

PRAKSIS 3. STUDIEÅR HØST

De to lærerutdanningsprogrammene som tilbys ved Steinerhøyskolen har forskjellig praksisopplæring i studieprogrammets 5. semester.

Studentene ved Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 med steinerpedagogikk, som Steinerhøyskolen og OsloMet tilbyr i fellesskap, tar en faglig fordypning ved OsloMet i høstsemesteret og følger praksisplanen for OsloMet. Det er OsloMet som har det totale ansvaret for studentene dette semesteret, og praksis er integrert i faget studenten har valgt å fordype seg i.

Praksisopplæringen ved Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 med steinerpedagogikk:

Rammer

Praksisperiodens varighet er 15 dager.

Lærerrollen

- Profesjonsetikk
- Skolens samarbeidspartnere (delta på møte med eksterne aktører)
- Endrings- og utviklingsarbeid

Klasseledelse

- Klasseledelse og fag
- Samhandling i klasserommet

Undervisning

- Planlegge og gjennomføre undervisning
- Dybdelæring
- Bruk av digitale verktøy
- Kartleggingsverktøy i fag (både lokale og nasjonale)

Vurderingsrapport fra høstens praksisperiode følger studenten videre inn i vårsemesterets praksisperiode og veiledes av en praksislærer fra steinerskolen. Praksislærerne samarbeider da om veiledning, eventuelle varsler om fare for ikke godkjent og avgjørelsen om å vurdere den avsluttende praksisen som godkjent. Det skal også foretas en skriftlig midtveisvurdering sammen med studenten. Denne vurderingen skal ikke sendes inn til praksisadministrasjonen.

Praksisopplæringen ved Steinerhøyskolens lærerutdanning med bachelorgrad:

Rammer

Høstens praksisperiode varer i 10 dager.

Studenten skal følge den klassen som han/hun skal undervise i vårsemesteret. For god planlegging av vårens praksisperiode er det viktig at det settes av tid til veiledning. Student og praksislærer skal planlegge og nedfelle avtale for vårens undervisning på eget skjema.

I løpet av praksisperioden skal studenten:

- ta ansvar for en del av hovedfag i minimum tre dager, f.eks. rytmisk del eller muntlig formidling av faginnhold
- undervise i minst to fagtimer

Studenter som ikke har hatt praksis i ungdomsskolen, skal i løpet av disse to ukene tilbringe minst **2 dager** i observasjon i en ungdomsskoleklasse (8.-10. klasse). Fortrinnsvis bør dette gjøres i den første av de to praksisukene. Studentene avtaler dette med praksislærer i forkant.

Veiledning

Veiledningen inngår som en del av studentens forberedelse og planlegging av vårens undervisning. Praksislæreren stiller seg til rådighet som veileder og samtalepartner og tar de endelige avgjørelsene for hvilke prioriteringer som foretas. Praksislærer og student bør sette av minst én time ukentlig til dette arbeidet i høstens praksisperiode og deretter være i kontakt med hverandre om studentens videre planlegging.

Hovedfag:	Fag og tema avtales og avgrenses Kilder og kildebruk Metoder og grep for å levendegjøre og tilrettelegge stoffet for elevene Forslag til arbeidsmåter – materialbruk Kunstneriske aktiviteter som knyttes til emnet Lekser
Øvelsesfag:	Hva - Hva er tema? Hvorfor – Begrunnelse av tema og læringsmål? Hvordan – Metode?

Muntlig og skriftlig arbeid knyttet til praksisperioden

Muntlig presentasjon av praksiserfaringer

Studenten forbereder og avholder en muntlig presentasjon for medstudenter, kontaktlærer og mentor på Steinerhøyskolen etter endt praksis. Observasjon i og utenfor klasserommet skal danne grunnlag for presentasjonen. Studenten skal iaktta hvordan uttrykk for emosjonelle forhold og sosiale relasjoner arter seg blant elever og mellom elever og lærere. På bakgrunn av disse observasjonene skal studenten velge ut én situasjonsbeskrivelse, gjerne en konfliktsituasjon eller en situasjon som oppleves spesielt utfordrende. Denne presenteres (anonymisert) for studentgruppa. Observasjonen skal danne utgangspunkt for et gruppearbeid.

Skriftlige oppgaver

1. Refleksjonsnotat

Før praksisperioden skriver studenten et refleksjonsnotat. Dette skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt tid før praksis. Sammen med de generelle vurderingskriteriene og praksislærers observasjoner skal notatet være et grunnlag for veiledning av studenten.

2. Praksislogg

Studenten skal føre en praksislogg. Denne er personlig og skal ikke leveres inn, men danner utgangspunkt for veiledning og for muntlig og skriftlig presentasjon av praksisperioden i etterkant.

I praksisperioden skal studenten øve seg i å iakttta elevers uttrykk for interesse og engasjement – faglig og utenomfaglig – og hvordan emosjonelle forhold og sosiale relasjoner uttrykker seg mellom elever og mellom elever og lærere. På den bakgrunn skal studenten gjøre en elevobservasjon med vekt på disse momentene:

Hvordan viser denne eleven sitt engasjement?

Hvordan kommer elevens emosjoner til uttrykk, og hvordan fremstår elevens relasjon til lærere og medelever?

3. Praksisrapport

Studenten skal kort beskrive praksisperiodens rammer og innhold (klassesertrinn, fagstoff osv). Videre skal studenten iakttta elevers uttrykk for interesse og engasjement, både faglig og utenomfaglig, samt hvordan emosjonelle forhold og sosiale relasjoner uttrykker seg blant elever og mellom elever og lærer(e). På bakgrunn av disse observasjonene skal studenten lage en anonymisert elevbeskrivelse med vekt på disse momentene: Hvordan viser eleven sitt engasjement? Hvordan kommer elevens emosjoner til uttrykk, og hvordan fremstår elevens relasjon til lærere og medelever?

Praksisrapportens omfang skal være 1.200 ord +/- 10 %.

Veiledning og vurdering

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og studentens generelle tilstedeværelse i klassen.

En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Da skal vedlagte skjema for oppsummering og avtale fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter.

Studenten skal levere skjemaet til mentor på Steinerhøyskolen.

Skriftlige oppgaver skal til angitt tid leveres på læringsplattformen Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap.

Studentens mentor skal til slutt vurdere praksis som Godkjent/Ikke godkjent.

PRAKSIS 3. STUDIEÅR HØST, bachelorstudenter

Oppsummering og avtale

Studentens navn:

Praksislærer:

Skole:

Klasse:

Fravær: uke 1: ..... uke 2: .....

Antall veiledningstimer:

OPPSUMMERING ETTER PRAKSIS

Hvilke undervisningsbidrag ga studenten?

Er det noe område studenten skal arbeide særskilt med før neste praksisperiode?

AVTALE FOR VÅRENS PRAKSISPERIODE

I samtaletimene har vi gjort avtale om følgende ramme for vårens praksisperiode:

Hovedfag

Studenten skal undervise i ..... i uke .....
(Fagområde)

Innholdsmessig ramme

Anbefalt arbeidsform

Anbefalte kunstneriske aktiviteter i hovedfag

Materialer

Fagtimer

Studenten skal undervise i følgende fag .....i uke .....

_____ Dato

_____ student

_____ praksislærer

Studenten skal levere kopi av skjemaet til mentor onsdag etter praksisperioden.

Øvrige skriftlige oppgaver leveres på læringsplattform til samme tid.

PRAKSIS 3. STUDIEÅR VÅR

Rammer for våren

Praksisperiodens varighet er 20 dager. Studenten skal ta ansvar for undervisningen i en hovedfagsperiode gjennom 3 uker og for fagtimene i ett øvingsfag i minst 2 uker. Praksislæreren skal i all hovedsak være til stede slik at han har grunnlag for å veilede studenten, men det er ønskelig at studenten tidvis får prøve seg alene sammen med elevene. Studenten skal ta ansvar for forberedelse og etterarbeid knyttet til perioden. Etter avtale med praksislærer skal studenten ukentlig delta i lærermøter og pedagogiske møter knyttet til klassen. Studenten skal om mulig delta som observatør på et foreldremøte, helst i praksisklassen.

En lærer fra høyskolen, fortrinnsvis studentens mentor, besøker studenten på praksisstedet og observerer hans/hennes undervisning i en hovedfagstime. Studenten gir en skriftlig plan for timen til praksislærer og høyskolelærer før undervisningen starter. I etterkant følger en vurderingssamtale der student, praksislærer og høyskolelærer deltar.

Mål for praksisperioden

Hovedmål for praksisperioden er å oppøve innsikt og ferdigheter knyttet til planlegging, gjennomføring og evaluering av en hovedfagsperiode og et øvingsfag (2 uker). Til dette hører også organisatorisk og sosialt ansvar knyttet til klasselærerfunksjonen. Studenten skal øve iakttagelse av klassens egenart; både sosialt og faglig.

Pedagogiske oppgaver

- Planlegge og undervise i hovedfag i minimum 3 uker.
- Undervise i et øvingsfag i 2 uker.
- Bistå klasselærer med utenomfaglige oppgaver knyttet til klasseledelse og ivaretagelse av elever.

Veiledning og vurdering

Praksislæreren gir studenten løpende råd og tilbakemelding med hovedfokus på følgende:

- Hvorvidt stoffets utvalg, mengde og formidlingsform er tilpasset elevenes modningsnivå og læringsbehov.
- Oppbygning av timen, inkl. overganger og tidsbruk.
- Samspill med og mellom elevene.
- Studentens væremåte: Språk, stemme, kroppsholdning.
- Håndtering av uforutsette hendelser og uregelmessigheter.

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og den generelle tilstedeværelse i klassen.

En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Da skal vedlagte vurderingsskjema fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter. Vurderingen skal gjenspeile veiledning og muntlige tilbakemeldinger som har blitt gitt.

Studenten skal levere skjemaet samt skriftlige oppgaver til mentor som vurderer praksis som Godkjent / Ikke godkjent.

FORBEREDELSE

Muntlig forberedelse

Før praksisperioden skal studenten gi en muntlig presentasjon av den planlagte hovedfagsperioden, med konkrete eksempler for medstudenter og kontaktlærer med påfølgende plenumssamtale.

Skriftlig forberedelse

Plan for hovedfagsperiode

Studenten skal levere en beskrivelse av den planlagte hovedfagsperioden på Canvas til angitt frist.

Innleveringen skal inneholde en presentasjon av undervisningen med faglige og pedagogiske målsetninger, samt en beskrivelse av hvordan studenten vil arbeide konkret for å oppnå målene.

Momenter som bør være med:

- Muntlig formidling
- Elevenes bearbeidelse av stoffet
- Rytmissk del
- Rytme og oppbygging av timen
- Elevaktive arbeidsmåter
- Metodemangfold og tilpasset opplæring
- Lekser
- Oversikt over kildemateriale
- Konkrete læringsmål for perioden
- Overordnet plan for hovedfagsperioden
- Detaljert plan for de første 3 dagene

Øvelsesfag

Overordnet plan for fagtimene i henhold til

- Faglig innhold
- Rytme og oppbygging av timen
- Elevaktive arbeidsmåter
- Metodemangfold og tilpasset opplæring
- Konkrete læringsmål

ETTERARBEID

Muntlig presentasjon:

Studenten skal gi en muntlig presentasjon etter praksisperioden. Presentasjonen gjøres for klassen og kontaktlærer på Steinerhøyskolen med påfølgende plenumssamtale.

Presentasjonen skal inneholde en beskrivelse av praksisklassens egenart og sosiale omgangsformer samt undervisningens tema og innhold.

I tillegg skal presentasjonen inneholde følgende elementer:

- En refleksjon over eventuelle endringer og tilpasninger av den opprinnelige undervisningsplanen for hovedfag.

- Beskrive hvordan undervisningsstoffet i fagtimene ble fremstilt og tilrettelagt og hvordan elevene arbeidet med fagstoffet.

Skriftlige oppgaver:

1. Praksislogg

Studenten skal føre en praksislogg. Denne er personlig og skal ikke leveres inn, men danner utgangspunkt for veiledning og for muntlig og skriftlig presentasjon av praksisperioden.

2. Selvevaluering

Studenten skriver en selvevaluering ved avslutning av praksisperioden. Spørsmål som studenten kan arbeide med kan være:

- Hvilke utfordringer og positive erfaringer har jeg opplevd i praksisperioden?
- Hvordan har jeg utviklet min pedagogiske kompetanse og læreridentitet i løpet av studiet?
- Hvilke egenskaper ønsker jeg å videreutvikle i tiden framover?
- Hva er mitt kunnskapsbehov fremover i mitt pedagogiske virke?
- Hvordan vil jeg arbeide for å tilegne meg nødvendige ferdigheter?

Selvevalueringens omfang skal være 1000 ord +/- 10 %.

Innlevering

Studentens refleksjonsnotat skal leveres på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap før praksisperioden, til angitt frist. Praksisbeskrivelsen leveres likeledes på Canvas etter praksisperioden, til angitt frist.

Veiledning og vurdering

Før og underveis i praksisperioden skal praksislærer veilede studenten og gi muntlig tilbakemelding knyttet til undervisningsoppgavene og den generelle tilstedeværelse i klassen.

En oppsummerende samtale skal finne sted mot slutten av praksisperioden. Da skal vedlagte vurderingsskjema fylles ut av praksislærer og signeres av begge parter. Vurderingen skal gjenspeile veiledning og muntlige tilbakemeldinger som har blitt gitt.

Studenten skal levere inn vurderingsskjema på Canvas under emnet Pedagogikk og elevkunnskap til angitt frist etter praksisperioden.

Studentens mentor vurderer praksis som Godkjent / Ikke godkjent.

VURDERING AV PRAKSIS 3. STUDIEÅR VÅR

Studentens navn:

Praksislærer:

Skole:

Klasse:

Fravær: uke 1:..... uke 2:..... uke 3:..... uke 4:.....

Antall veiledningstimer:

Deltagelse på møter (foreldremøter, lærermøter etc.):

Hovedfag

Gi en karakteristikk av hvordan studenten gjennomførte sin undervisning. Gjør dette i forhold til de foreslåtte temaene for veiledningssamtaler og for planlegging av perioden.

Hvordan var stoffmengde og formidlingsform tilpasset elevenes modningsnivå og læringsbehov?

Oppbygning av timen – tidsbruk

Samspill med elevene

Studentens væremåte: Språk, stemme, kroppsholdning

Håndtering av uforutsette hendelser og uregelmessigheter

Fagtimene

- Var timene godt forberedt faglig?

- Fikk elevene utfordringer som passet til deres utviklingsnivå?

Gi en vurdering av studentens sterke og mindre sterke sider når det gjelder oppgavene i praksisperioden:

Vurdering av samarbeidet mellom student og praksislærer i perioden:

_____

dato

_____

student

_____

praksislærer

Studenten skal levere kopi av vurderingen etter praksisperioden, som sammen med øvrige skriftlige oppgaver leveres på Canvas til angitt frist.